

Versijnt
wekelijks in twee talen
Druk: Landsdrukkerij en
Uitgeverij
Uitgave: Afdeling Bevolkings-
voorspelling
Redactie en administratie
„PENGANTARA“ Dok 4 Hollandia
Abonnementsprijs: f 10,- p.j.
Advertentie-tarief: f 0,40
per mm. regel

PENGANTARA

het nieuwsblad voor nederlands-nieuw-guinea

TAHUN 13 No. 14

8-15 april 1961

DE NIEUW-GUINEA RAAD IS ER

DE NIEUW-GUINEA RAAD IS ER!

Enorme belangstelling uit binnen- en buitenland bij de plechtige installatie van de eigen volksvertegenwoordiging

HOLLANDIA — Op 5 april 1961 om half negen 's morgens was het dan zo ver. Het lang verwachte ogenblik, waarnaar door allen in de lande met zoveel spanning was uitgezien, was aangebroken. De instelling van de Nieuw-Guinea Raad; door de Nederlandse Regering in een vooruitziend beleid mogelijk gemaakt, zou een feit worden. Het volk van Nieuw-Guinea kwam een stap dichtbij haar eigen zelfbeschikking; de dag dat het zelf haar lot in handen zal nemen.

De Nieuw-Guinea Raad bestaat uit 29 leden, die alle voor de belangen van het volk zullen opkomen. Onder hen is één vrouwelijk lid, mevrouw Tokoro-Hanasby. In haar vergaderingen zal de Raad 't officiële bestuursbeleid voor Nieuw-Guinea in haar discussies betrekken.

Om acht uur had de Militaire Kapel zich al voor het tijdelijk Nieuw-Guinea Raad gebouw opgesteld. Haar pittige muziek was iets bijzonders op die dag; het was daarmede in overeenstemming met wat in de harten van de vele verzamelde toeschouwers leefde. Eindelijk zou het dan zo ver zijn. De enorme voorbereidingen, die aan deze dag vooraf waren gegaan, zouden haar beslag krijgen.

Tussen half negen en negen uur arriveerden de gasten, totdat het zaaltje van de Nieuw-Guinea Raad geheel met genodigden gevuld was. Velen waren in vol ornaat gekomen, wat de plechtigheid nog meer luister bij zette. De belangstelling van officiële zijde en uit het buitenland was werkelijk enorm. Wij zagen er de delegatie van de Nederlandse Regering, die onder leiding stond van de Minister van Binnenlandse Zaken, Mr. Toxopeus, die tezamen met Staatssecretaris Mr. Bot van hetzelfde departement al goede bekenden van ons zijn in verband met het vele regeringswerk, dat zij voor ons land verrichten.

We zagen er nog de delegatie van de Nederlandse volksvertegenwoordiging onder leiding van Mevrouw Stoffels-van Haften en de delegatie van de Australische Regering onder leiding van de Minister voor de Territorien Mr. Hasluck. Daar was de delegatie uit Australisch Nieuw-Guinea onder leiding van de Administrator van Australisch Nieuw-Guinea, de heer Cleland. Daar was ook de delegatie van de Wetgevende Vergadering uit Australisch Nieuw-Guinea, vertegenwoordigd door de heer Niall als leider en zes autochtone leden, waarvan vier leden uit New Guinea kwamen en twee uit Papua.

Naast de leden van de Raad van Diensthoofden zagen we nog vertegenwoordigers uit het Zuid-Pacifische gebied, van de South Pacific Commission. Het is niet doenlijk iedere genodigde met naam en titel te noemen, maar het zal een ieder wel duidelijk zijn, dat deze gebeurtenis voor onze hoofdstad uniek in haar geschiedenis is.

Om negen uur precies verscheen de Gouverneur van Nederlands-Nieuw-Guinea, Dr. Platteel. Hij werd door de Commissie van Ontvangst opgewacht. De Commissie bestond uit de heer Poana, De Rijke en Torey. De Gouverneur werd uitgenodigd om op een geheel eigen plaats tegenover de zetels van de Nieuw-Guinea Raadsleden plaats te nemen.

„Aan het gestelde in de Wet Bewindsregeling Nieuw-Guinea werd voldaan”

De tekst van de rede van de Gouverneur luidt als volgt:

Mijnheer de voorzitter en leden van de Nieuw-Guinea Raad.

Voor de eerste maal wordt thans deze aanspraak in het land gebruikt. Zij klinkt al even eenvoudig als de wettekst, die zegt: „Er is een Nieuw-Guinea Raad, ter vertegenwoordiging van de inwoners van Nederlands-Nieuw-Guinea”.

Met het gebruik echter van deze aanspraak is gezegd, dat voldaan is aan hetgeen de wet stelt. En nu uw Raad, voor de eerste maal bijeen, voor ieders oog in de werkelijkheid is getreden, wordt de grote betekenis van dat ogenblik eerst recht duidelijk.

Door de aanwezigheid van pers, radio, film en televisie vangt gij heden, niet alleen ten overstaan van de inwoners, die gij vertegenwoordigt, maar ook tegenover vele belangstellenden in heel de wereld, uw taak aan. Het belang van die taak wordt zo groot geacht, dat een zeer aanzienlijk gezelschap van heinde en ver gekomen, waaronder leden van de Nederlandse, Australische en Nieuwzeelandse regeringen, bij deze plechtige gebeurtenis aanwezig wilden zijn.

Deze grote belangstelling is verheugend, vooral omdat thans voor de ogen van zoveel getuigen de Koninklijke toezegging, gedaan in de troonrede 1960, wordt verwezenlijkt. Hare Majesteit, onze geëerbiedigde Koningin, sprak daar:

„Nederlands-Nieuw-Guinea zal in het komende jaar een belangrijke nieuwe fase in zijn ontwikkeling naar zelfbeschikking ingaan. Zodra immers de Nieuw-Guinea Raad, die in grote meerderheid uit vertegenwoordigers van de inheemse bevolking zal bestaan, tot stand zal zijn gekomen, zullen bestuur en wetgeving slechts met zijn medewerking mogelijk zijn”.

Nog niet gesterkt door de kracht der ervaring en traditie wordt u gesteld voor zulk een

belangrijke taak en belast met zo grote verantwoordelijkheid, dat ik mij zou kunnen voorstellen, hoe verheugd wij allen op deze dag ook zijn, dat bezorgdheid, voortgekomen uit verantwoordelijkheidsbesef, uw hart vervult. Laat mij u echter de verzekering geven, dat mijn streven erop gericht zal zijn om uw Raad, indien daaraan behoefte wordt gevoeld, alle hulp en steun te doen verschaffen, welke hij nodig heeft. Voor het welzijn van het land is er alles aan gelegen, dat de Raad goed geïnformeerd en gedocumenteerd zijn beslissingen kan nemen.

Het voornemen is om zo spoedig uw agenda dit toelaat, met de Raad in overleg te treden omtrent de inrichting van een aantal studie-groepen - samengesteld naar het voorbeeld van de Raad voor Volksontwikkeling, die in de afgelopen jaren zulk waardevol werk heeft geleverd - elk globaal het terrein van een dienst van algemeen bestuur beslissende, voor de bestudering van de voornaamste problemen, welke zich aldaar voordoen. Deelneming door raadsleden aan elk dier groepen zou de mogelijkheid scheppen om van ambtelijke en particuliere zijde opening van zaken en studiemogelijkheden te verschaffen, die de leden beter in staat zullen stellen hun taak uit te voeren.

Met ingang van heden is ook de onder-voorzitter van de Raad van Diensthoofden vrijgemaakt van het beheer van een dienst en aangesteld tot Gemachtigde bij de Nieuw-Guinea Raad voor Algemene Zaken. Hierdoor zal het onder meer mogelijk zijn in ruime mate aandacht aan uw beraadslagingen te schenken en op korte termijn aan de behoefte te voldoen, die ongetwijfeld sterk gevoeld zal worden aan inlichtingen en voorlichting van de zijde van de Gouverneur. Met deze voorbeelden hoop ik u te verzekeren, dat het Gouvernement, tot dusverre in de beslotenheid zijn werkzaamheden verrichtende, geheel openstaat om op formele en informele wijze te bevorderen dat de

democratische procedure, welke thans in zijn bestel is ingevoerd, zo goed mogelijk te doen functioneren.

*

De instelling van de Nieuw-Guinea Raad is een stop op de weg, welke naar zelfbeschikking leidt. Wil zelfbeschikking geen holle frase zijn, dan moet zij wortelen en groeien in een krachtig volksbestaan waar de politieke, economische en culturele ontwikkeling op evenwichtige wijze worden behartigd. Verbreking van dit evenwicht zou zich wreken. En waar de belangstelling vandaag in belangrijke mate de politieke ontwikkeling van het land betreft, vraag ik in het bijzonder uw aandacht voor de economische en culturele mogelijkheden, welke geopend worden nu er een volksvertegenwoordiging tot stand is gekomen.

Uit de ontwerp-begroting 1962, welke deze dagen per nota bij uw Raad zal worden ingediend, zal u blijken, dat een ruim deel der landsmiddelen, 17% meer dan in het lopende jaar, voor de economische ontwikkeling is bestemd. De uitgaven voor onderwijs stijgen zelfs met 25%. Twee lijnen van het te volgen beleid, waarlangs de ontwikkeling van het land voor en door de inwoners zal kunnen worden versneld.

De goede uitvoering van deze voornemens vraagt een grote krachtsinspanning van velen. In een wereld vol leuzen is het van belang met oprechtheid en werkelijkheidszin het pad der zelfbeschikking te betreden. Geconstateerd mag worden, dat uw Raad op waarlijk democratische wijze tot stand is gekomen en daarmee een bron voor verhoogde krachtsinspanning is aangeboord, omdat door democratisering inschakeling uit vrije overtuiging van alle beschikbare krachten plaats heeft. De stimulans voor de zelfwerkzaamheid, die aan de zelfbeschikking haar inhoud geeft, zal van u moeten uitgaan. Daarin zie ik een zeer voornaam deel van uw taak liggen. In hoofdzaak regionale vertegenwoordigers zijnde, kunt gij in eigen sfeer uitdragen wat gij in onderling contact als belangrijk voor het gehele land hebt leren zien. Met temeer overtuiging kunt u begrip voor deelneming aan ijverige studie en gestage arbeid wekken waarin het gehelm van vooruitgang en welvaart is gelegen. Omgekeerd wordt nu centraal uw stem gehoord, zodat een beter inzicht gaat ontstaan in de behoeften en mogelijkheden van het gebied dat u afvaardigde, of ter behartiging van de belangen waarvoor gij zijt benoemd. Hierbij kunt u steun vinden en aansluiten bij hetgeen in de streekgemeenschappen naar voren gaat komen. Bij de grote opmerksaamheid welke de activiteiten voor de instelling van de Nieuw-Guinea Raad kregen, is het goed te releveren, dat dit jaar vijf nieuwe streekgemeenschapsraden in werking zullen komen en ook voor het jaar 1962 in de ontwerp-begroting op nog een drietal is gerekend, ongeacht de instelling van twee stadsgemeenschappen.

Nu binnenkort de Nederlandse Gouvernementsambtenaar in een bijstandskorps zal worden indergebracht is daarmee de weg vrij gemaakt tot versnelde inschakeling van de Papoea, doordat het mogelijk wordt deze op elk gewenst ogenblik de plaats te doen innemen waarvoor zijn opleiding en capaciteiten hem geschikt maken. Het karakter van Nederland's bijdrage als steunverlenend land komt hiermee duidelijker naar voren. Nu daarenboven de behandeling der publieke zaak in de openbaarheid uwer Raadsvergadering zal plaats hebben, zijn alle voor-

waarden aanwezig om de tot nu toe zo open en goede verhouding tussen Nederlanders en Papoea's blijvend te behoeden. In zulk een sfeer kan de Nederlandse steunverlening even van harte worden aanvaard, als zij wordt gegeven tot heil van Nieuw-Guinea. Zo gezien zal de staatkundige ontwikkeling waar de dag van heden van getuigt, geen formele of theoretische blijven, maar aller dagelijks leven van nu en in de verre toekomst grondig beïnvloeden.

De voortekenen zijn zeer gunstig, want wie zich op sommige fantasieën over Nieuw-Guinea verlatende, zou menen bij zijn komst hier een land te betreden vol onrust, spanning en strijd, ontdekt alras dat het tegendeel waar is. Zelfs de verkiezingen voor de Nieuw-Guinea Raad, die de gemoederen danig in beroering hebben gebracht, zijn geen beeld van verscheurdheid geweest, doch eerder van harmonie. De verkiezingsstrijd, waarbij wij zagen dat Papoea's Nederlandse en Nederlanders Papoease candidatuur steunden, is een strijd die in wezen op een heersende harmonie duidde, die dit land kan bewaren voor tegenstellingen die op vele plaatsen in de wereld een schadelijke rol spelen. Op ras is niet gelet, slechts op vertrouwen en kundigheid. De samenwerking der kiezers zal zich voortzetten in samenwerking binnen uw Raad en in samenwerking tussen Raad en uitvoerende Gouvernementsorganen.

Kleine landen kunnen groot zijn. Nederlands-Nieuw-Guinea is een klein land, maar het kan een groot voorbeeld stellen. Moge God u de wijsheid schenken om het werk van de Raad daaraan dienstig te maken. Hij zegene uw beraadslagingen.

*

Met deze woorden, mijnheer de voorzitter en leden van de Nieuw-Guinea Raad, maak ik gebruik van het voorrecht om de eerste zitting voor geopend te verklaren.

Hierna werd een toespraak van Hare Majesteit de Koningin uitgesproken, die op de tape was opgenomen. Het was ons duidelijk dat de band met het Oranjeruis een hechte is, en dat lief en leed van dit land worden meebeleefd.

De tekst van de toespraak luidde als volgt:

„Dit is een belangrijke stap op de weg naar zelfbeschikking”

Leden van de Nieuw-Guinea Raad.

Ik wens U veel geluk en voldoening toe bij al Uw arbeid voor Uw land en volk.

In Nederland is er vreugde, omdat gij heden Uw werk begint. Het is de eerste stap op de weg, die leidt naar de uitoefening van het recht tot zelfbeschikking door Uw volk. Moge die weg kort blijken te zijn.

Weest Uzelf. Blijft Uzelf, in de vorm, die gij zelf zult kiezen, zoals Uw eigen aard U dat zal ingeven. Nederland voelt zich, zoals gij weet, in vriendschap en naar eer en geweten gebonden. U in staat te stellen en de waarborgen te geven, vrij over Uw eigen lot te kunnen beslissen. Dit immers is ons enige doel. Want aan ieder mens en ieder volk komt het recht toe op vrijheid en onafhankelijkheid, en allen moeten zij dit recht mogen uitoefenen, zo zij dat willen.

De taak van Uw raad is het, thans de beslissing nabij te brengen. Nederland wenst Uw volk zo spoedig mogelijk een waardige en gelijkwaardige plaats te zien innemen in de gemeenschap der moderne wereld en op het forum der Verenigde Naties.

Ook volgt Nederland met sympathie de soortgelijke ontwikkeling als bij U, die plaats heeft in de oostelijke helft van Uw groot eiland. Mijn allerbeste wensen vergezellen U bij Uw verantwoordelijke arbeid en Uw grootse taak nu, en voor de toekomst.

Telegram aan Koningin

Op voorstel van de voorzitter van de Nieuw-Guinea Raad werd toen besloten Hare Majesteit onderstaand telegram te sturen om de dank over te brengen voor Haar toespraak.

„Mede namens de leden van de Nieuw-Guinea Raad is het mij een voorrecht uitging te mogen geven aan onze oprechte vreugde over Uwer Majesteits treffende en bemoedigende woorden, uitgesproken in het Koninklijk Adres, dat zojuist aan ons, in plechtige openingsbijeenkomst verzameld, ten gehore werd gebracht. Uwe Majesteit vergunne mij, onze dank voor Hare gelukwensen vergezeld te doen gaan van de betuiging van diepe afhankelijkheid aan Uw Huis en van gevoelens van sterke verbondenheid met het Nederlandse volk.

Voorzitter N.G.R.”

Benoeming vice-voorzitters

Daarna begon men met de eigenlijke zitting van de Nieuw-Guinea Raad en werden de twee vice-voorzitters van de Raad gekozen. De heer Kaisipo werd eerste vice-voorzitter en de heer Jouwe tweede vice-voorzitter. Hierop werden beide vice-voorzitters uitgenodigd om aan beide zijden van de voorzitter van de NGR plaats te nemen.

Hierna werd een telegram voorgelezen, dat door de Gouverneur van Suriname verzonden was. Ook dit telegram werd door de leden van de NGR beantwoord met dank voor de gelukwensen.

Daarna kwamen achtereenvolgens aan het woord de heer Sollewijn Gelpke, voorzitter NGR, minister Toxopeus, Staatssecretaris Bot, mevrouw Stoffels-van Haften als lidster van de parlementaire delegatie, de heer Boendermaker, de heer Cleland, de heer Niall als leider van de delegatie van het Legislative Council uit TPNG, en vervolgens de leden van de Nieuw-Guinea Raad, de heren Jouwe, De Rijke, Poana en Womsiwor.

Het meest opmerkelijke uit deze toespraken was dat van alle zijden steun en medewerking ten opzichte van de Nieuw-Guinea Raad werd toegezegd. De sprekers verborgen echter niet hun verwachtingen en hoop op een zelfstandig land en volk van Nieuw-Guinea.

DE GESCHENKEN

Onze gasten zijn niet met lege handen gekomen. In hun geschenken kwam hun waardering voor het bijzondere gebeuren van de instelling van de Nieuw-Guinea Raad tot uitdrukking. De Nederlandse Regering zal een bibliotheek schenken, welke van nut zal zijn voor de leden van de Nieuw-Guinea Raad. Van de Raad van Diensthoofden werd een stel mooie asbakken ontvangen. Het geschenk van het Nederlandse parlement zal straks in het nieuwe Nieuw-Guinea Raadgebouw komen, het zal een passende versiering zijn. Van het Legislative Council in Port Moresby ontving de Raad een gastenboek.

Sollewijn Gelpke :

„VERWACHT GEEN WONDEREN VAN DE RAAD”

Excellentie.

Nu door Uw slotwoorden de eerste zitting van de Nieuw-Guinea Raad is aangevangen en ik over enkele ogenblikken het voorrecht zal hebben de eerste vergadering van deze zitting te openen, wil ik van dit rustpunt op onze weg graag gebruik maken om nog even achterom te kijken en om in het terrein, dat voor ons ligt, de algemene richting te bepalen.

Met het oog op de periode, die nu achter ons ligt, wil ik in de eerste plaats de oprechte dank van de Raad betuigen aan al diegenen, die hun krachten hebben gegeven bij de voorbereiding van de vele wettelijke regelingen, die aan de installatie van de Nieuw-Guinea Raad moesten voorafgaan. Voorts gaat onze erkentelijkheid uit naar allen, en in het bijzonder de ambtenaren van het Binnenlands Bestuur in al zijn geledingen, die de zware last van de voorbereiding en de organisatie der verkiezingen hebben gedragen en zich op voorbeeldige wijze van deze extra taak hebben gekweten.

Op de derde plaats gaat onze dank uit naar hen, die in zo korte tijd de accommodatie en materiële uitrusting van de Raad tot stand hebben gebracht.

Wij zien dit alles als een duidelijk blijk, dat het Gouvernement niet alleen al 't mogelijke heeft gedaan om een gezonde basis voor de werkzaamheden van de Raad te leggen, maar ook dat daardoor al terstond de sfeer van vertrouwen en goede wil is voorbereid, die van zo groot belang is voor een vruchtbaar samenspel tussen de wetgevende en de uitvoerende macht.

De Raad verheugt zich bijzonderlijk over de belangstelling, die bij de installatie van de Nieuw-Guinea Raad wordt betoond door de regeringen van Nederland, Australië en Nieuw-Zeeland, door de volksvertegenwoordigers van Nederland, Australië en the Territory of Papua and New Guinea en door de gebieden Nieuw-Caledonië, Salomonseilanden en West-Samoa, alle deel uitmakende van de South Pacific Commission. Deze belangstelling zal ons tot steun zijn bij de taak, die ons wacht. Bij het zoeken naar eigen vormen zullen wij gaarne te rade gaan bij hetgeen elders veelal moeizaam werd bereikt.

De grote belangstelling van de zijde van pers, radio, film en televisie stelt de Raad ten zeerste op prijs. Wij hopen oprecht, dat deze belangstelling, in het bijzonder die van de pers, niet zal verflauwen na de installatie. Een onafhankelijke en kundige parlementaire pers is een onmisbaar sluitstuk van elk democratisch bestel. In de praktijk wordt immers alleen langs die weg de publieke behandeling van de publieke zaak tot realiteit.

In het nabije verschieft zal de Nieuw-Guinea Raad zijn wettelijke taak aanvangen. Men verwachtte geen wonderen van de Raad. Hij zal naar buiten geen opzienbarende wijzigingen brengen in de gang van zaken behalve op het punt van de openbaarheid, die ik zojuist noemde, en doordat de inwoners van Nieuw-Guinea in de Raad mede koers zullen bepalen en daarom ook mede verantwoordelijkheid moeten dragen. Dit noopt de Raad tot voortdurende bezinning. In één opzicht zal de Raad zijn bestaan moeten rechtvaardigen. Een democratisch stelsel werkt uiteraard veel duurder dan de wijze, waarop tot nog toe de wetgeving in Nieuw-Guinea tot stand kwam. De Raad zal door zijn werk moeten bewijzen, dat de vruchten van democratie die hogere kosten ruimschoots waard zijn.

Tot nog toe kon de overheid in menig opzicht incidenteel naar bevind van zaken haar standpunt bepalen, zonder tevoren door progressieve, liberale of conservatieve beginstelen te zijn gebonden. Ook bij de verkiezingen zijn politieke en staatkundige beginstelen weinig of niet uitgesproken. Zij vormen dan ook op dit ogenblik nog geen duidelijk element bij de meningsvorming binnen de Raad. Nochtans zal ieder raadslid binnenkort voor de noodzaak worden gesteld om zijn houding te bepalen tegenover een veelheid van maatschappelijke, politieke en staatkundige problemen. Daarin ligt besloten de ontwikkeling van verschillende richtingen van politieke oriëntatie, die ondanks strijdige opvattingen gezamenlijk in de Raad tot een evenwichtig bestel zullen moeten uitgroeien. De Raad weet zich te zijn een waarlijke vertegenwoordiging van de inwoners van Nieuw-Guinea en ziet als een kostbaar goed de vrijheid en onafhankelijkheid voor alle stromingen in het bepalen van eigen richting. De Raad zou echter zijn aanzien als, vertegenwoordigend lichaam schaden, indien hij werd tot een forum, en de raadszaal tot een podium, waar inhoud en richting van de handelingen worden bepaald door het effect op het publiek.

Wij vertrouwen, dat de Regering de Raad zal onderhouden in de positie, die hem in de Bewindsregeling is ingeruimd. Onvermijdelijk zal dat soms leiden tot principiële meningsverschillen met de Regering.

In elk democratisch bestel moet steeds weer met geven en nemen een evenwicht worden gevonden tussen strijdige standpunten en belangen. De enige juiste grondslag daartoe is: respect voor de oprechte overtuiging van de wederpartij.

Steeds opnieuw zullen de Nieuw-Guinea Raad en de Regering beide worden beoordeeld naar de wijze, waarop strijdige opvattingen in redelijkheid worden overbrugd in een constructieve samenwerking. Dat is de verantwoordelijkheid, die wij

Minister Toxopeus :

„Vandaag hoort men voor het eerst de stem van de Nieuw-Guinea Raad”

Mijnheer de voorzitter,

Deze dag, waarop Uw raad zijn eerste plechtige vergadering houdt, is getuige van een der belangrijkste stappen in de ontwikkeling van land en volk: een eigen vertegenwoordiging van de bevolking van Nederlands-Nieuw-Guinea is opgetreden, haar stem zal voortaan uit deze Raad klinken.

Ik ben verheugd en trots, dat ik U en Uw Raad de gelukwensen van de Nederlandse Regering mag aanbieden. Gelukwensen allereerst dus met het feit, dat Uw raad er is. Gelukwensen met de wil van de bevolking verantwoordelijkheid te gaan dragen voor zaken, die boven het directe eigen plaatselijke of streekbelang uitgaan, gelukwensen ook met de grote belangstelling voor de Raad en dank voor de arbeid, die voor het totstandkomen ervan is verricht.

Er was een wisselwerking tussen het met onverflauwde ijver werkende ambtelijke apparaat en de bevolking en die wisselwerking was nodig en is nodig; die toewijding van het ambtelijke apparaat kon niet gemist worden, zo min als de wil van de bevolking om de Raad tot stand te zien komen en op de juiste wijze te doen werken. De instelling van een op democratische wijze gekozen volksvertegenwoordiging is niet alleen voor Nederlands-Nieuw-Guinea van

dragen tegenover onze geëerbiedigde Vorstin Hare Majesteit Koningin Juliana, tegenover de inwoners van Nederlands-Nieuw-Guinea en tegenover de wereld.

Ik wil besluiten met het uitspreken van de hoop en het vertrouwen, dat de Nieuw-Guinea Raad zich van zijn taak zal kwijten als een waardig en volwaardig vertegenwoordigend lichaam tot welzijn van Nederlands-Nieuw-Guinea. Laten wij ons thans opmaken om in ootmoed tegenover de Allerhoogste onze weg te betreden.

@ west-papua.nl

de grootste betekenis, maar ook voor het Koninkrijk als geheel.

Het is ook een stap, die binnen de kring der Verenigde Naties vreugde brengt, omdat zij voldoet aan het doel van het Handvest der Verenigde Naties, dat gericht is op zelfbestuur en zelfbeschikking. Deze eerste stap zal door andere moeten worden gevolgd. Op die verdere ontwikkeling wil ik thans niet verder ingaan, de Staatssecretaris, belast met het dagelijks beleid ten aanzien van Nederlands-Nieuw-Guinea zal ongetwijfeld die verdere ontwikkeling, zoals wij die zien, straks nader uitwerken.

Wel wil ik de dank van de Nederlandse Regering uitspreken tegenover de regeringen van Australië, Frankrijk, Nieuw-Zeeland, alsmede die van Groot-Brittannië en Noord-Ierland. Zij hebben immers door het zenden van afgevaardigden naar deze plechtigheid luister daaraan willen bijzetten en de betekenis ervan duidelijk willen onderstrepen. Het verheugt mij, dat die medeleden van de Zuid-Pacific-Commissie blijk hebben willen geven van hun belangstelling in de staatkundige ontwikkeling van een der gebieden in hun deel der wereld. Het staat wel vast, dat die ontwikkeling mede haar stempel zal drukken op het werk van de Commissie, welk werk in de overeenkomst van Canberra wordt gekenschetst als het aanmoedigen en versterken van internationale samenwerking

„BEPAAAL ZELF UW LOT!”

De inhoud van de rede van Mr. Bot was als volgt :

Mijnheer de voorzitter, mevrouw en mijne heren leden van de Nieuw-Guinea Raad.

I. Vandaag heeft het volk van Nederlands-Nieuw-Guinea een belangrijke drempel op de weg naar de zelfbeschikking gepasseerd. Is niet een van de kenmerken van volwassenheid, dat men zelf zijn eigen doelstellingen kan bepalen!

De bijzondere staatkundige betekenis van de opening van de eerste zitting van de eerste volksvertegenwoordiging van Nederlands-Nieuw-Guinea ligt op drieërlei terrein.

In de eerste plaats markeert de instelling van Uw Raad op onwederlegbare wijze het einde - ook op het hoogste niveau van landsbewind - van een hoofdzakelijk Nederlands ambtelijk bestel hier te lande. Van nu af aan treedt deze op democratische wijze tot stand gekomen volksvertegenwoordiging op als volwaardige gesprekspartner met het gouvernement hier te lande in de dialoog over de verdere ontwikkeling van Uw land tot zelfbestuur en zelfbeschikking. Uw Raad stelt daarbij tevens de belangrijkste terzake nodige maatregelen mede vast.

Ook in de verhouding met Nederland echter vindt een wezenlijke verandering plaats. Enerzijds zal het regeringsbeleid als gevolg van de instelling van Uw Raad een directe invloed ondergaan, doordat vooraf ten aanzien van elk principieel aspect van het nog te voeren beleid overleg met Uw Raad hier te lande zal plaatsvinden. Anderzijds zal ook de Nederlandse parlementaire bemoeienis met Nieuw-Guinea in belangrijke mate beïnvloed worden door de aan Uw Raad in het gehele bestuursbestel toebedeelde rol.

Op internationaal gebied tenslotte, betekent de dag van vandaag een duidelijke verdere inlossing door Nederland van zijn in artikel 73 van het Handvest der Verenigde Naties verankerde verplichting om U - als niet-zelfbesturend gebied - bij te staan in de geleidelijke ontwikkeling van Uw vrije politieke instellingen. Uw Raad zal bovendien bij de voor Uw verdere toekomst onmisbare samenwerking op internationaal terrein mede een belangrijke rol kunnen spelen.

Het lijkt juist, om thans - nu wij niet meer spreken tot U doch met U - met een enkel woord de hoofdlijnen te schetsen van het Nederlandse beleid, dat tot de instelling van

bij het bevorderen van de economische en sociale welvaart en de vooruitgang van de volkeren in door hen beheerde niet-zelfbesturende gebieden in de Zuid-Pacific.

In het bijzonder wil ik met een enkel woord aandacht schenken aan de Australische delegatie. Australië en Nederland hebben vanaf 1957 de behoefte gevoeld te geraken tot een nauwere bestuurlijke samenwerking tussen de beide delen van dit grote eiland, tussen The Territory of Papua and New Guinea en Nederlands-Nieuw-Guinea.

Het is duidelijk, dat ik de tegenwoordigheid hier van Minister Hasluck en van de vertegenwoordigers van het Australische Parlement op hoge prijs stel. Wij hopen van onze kant straks in Port Moresby aanwezig te zijn bij de opening van de Legislative Council in zijn nieuwe samenstelling.

Mijnheer de voorzitter, de Nieuw-Guinea Raad zal zijn eigen arbeidsvorm, zijn eigen gebruiken en tradities in de praktijk van zijn arbeid moeten gaan vormen.

Er is, en er moet en kan zijn, grote verscheidenheid van arbeidswijze tussen de volksvertegenwoordigingen op deze wereld: de eigen aard van land en volk zijn bepalend voor de wijze, waarop iedere volksvertegenwoordiging haar zaken regelt. Vast staat, dat kennismaken van wat vroeger is gedaan en elders thans gebeurt, van grote waarde is voor het vormen van het eigen oordeel. Dat geldt niet alleen de werkwijze van de volksvertegenwoordiging, doch alle zaken de mens en zijn samenleving betreffende.

De Nederlandse Regering wil Uw Raad een geschenk aanbieden. Overwegende hetgeen ik zo juist zie omtrent de waarde van het kennisnemen van al datgene, wat omtrent bepaalde zaken is gezegd en geschreven, heeft zij besloten Uw Raad juist op dat gebied een bijdrage tot het vervullen van Uw taak te doen worden, een praktische handbibliotheek, handwijzer en bron van informatie voor Uw dagelijksse arbeid. Uit dit geschenk moge nogmaals blijken het doel van de Nederlandse Regering en haar vaste wil er naar vermogen toe te streven, dat zelfbeschikking het deel zij van het volk van Nederlands-Nieuw-Guinea.

Als eerste bijdrage, symbool van het gehele geschenk, moge ik U hierbij aanbieden het driedelige werk van Amos J. Peaslee, getiteld „Constitutions of Nations”.

Na de woorden van dank door de voorzitter van de NGR voor de woorden en ook voor het gewaardeerde geschenk, kreeg Staatssecretaris Bot het woord :

leden van de Raad, steeds weer moeten terugkeren in en voortdurend een levend contact moeten onderhouden met het milieu waaruit zij voortkomt.

Slechts aldus zal de brede basis van politieke bewustheid - onmisbaar voor het goed functioneren van een gezond democratisch bestel - kunnen worden verkregen. Gij zult daarbij voortdurend moeten streven de in bepaalde streken nog heersende fatelistische aanvaarding van de traditionele situatie te doorbreken, om ook daar een dynamische levenshouding ingang te doen vinden en nieuwe methoden van denken, doen en leven aan te kweken.

Tegelijkertijd echter slaan deze activiteiten op hun beurt overal nieuwe gevoelens en verlangens los, welke op passende wijze zullen moeten worden opgevangen en beantwoord. Een ontwikkelingsproces immers, dat met het doen ontwakken van het bewustzijn van de achterstand niet tegelijkertijd een reëel uitzicht op concrete verbetering binnen overzienbare termijn weet te bieden, zou jammerlijk falen.

Dit alles vereist een systematische planning en een goede voorlichting op elk gebied. Hulpverlening is slechts dan goed, als zij, die worden geholpen, zelf kunnen zien en ervaren, waarom het uiteindelijk bij alle voorgestelde veranderingen gaat. Daarom ook zal Uw Raad bij dit werk steeds het individuele en groeps-initiatief, waartoe de herziene bewindsregeling nieuwe ruimte heeft geschapen, krachtig moeten steunen en trachten dit mede dienstbaar te maken aan de bevoordering van het algemeen welzijn.

Bij het stimuleren van de wil tot vooruitgang en ontwikkeling bij Uw landgenoten zult gij U echter tevens moeten hoeden voor de klip van en louter doen begeren van het bezit van de produkten ener materiële vooruitgang.

Slechts in Uw bereidheid en door het persoonlijk voorbeeld Uwerzijds om door hard werken het leven van Uw landgenoten steeds leef- en menswaardiger te maken, ligt de toekomst van Nieuw-Guinea. Dat alsdan - als natuurlijk gevolg - ook de technische verworvenheden en voordelen onzer 20e eeuw tevens, en terecht, voor een ieder gemakkelijker toegankelijk zullen worden, spreekt vanzelf.

Voorts zou ik U eraan willen herinneren, dat een democratie - evenals zulks met de moderne economie of techniek het geval is - organisatie, samenspel en dus samenwerking vereist. Het democratische beginsel van „één

man - één stem” vraagt een eigen discipline. Deze impliceert onder andere het bevorderen van een zeker minimum aan onderling vertrouwen, gebaseerd op het nakomen van eenmaal gemaakte afspraken; kortom, zij vraagt het zich houden aan een gemeenschappelijk aanvaarde code. Bedenkt in dit verband bovendien, leden van deze eerste Raad van Nieuw-Guinea, dat de jongere generatie, die thans nog hier te lande of in het buitenland haar studie volbrengt, Uw woorden en daden nauwgezet zal volgen. Binnen afzienbare tijd zullen zij rekenschap vragen aan U, die in letterlijke zin de elite - de uitgekozenen van Uw volk - zijt. Gij draagt van nu af aan, ieder persoonlijk én collectief, medeverantwoordelijkheid voor het versterken van de basis en voor de concrete vormgeving van Uw aanstaande zelfstandigheid. Hun criterium zal zijn wat gij in feite voor en geestelijke en materiële ontwikkeling van land en volk van Nederlands-Nieuw-Guinea zult hebben gedaan, niet hoe Uw woorden hier in de Raad over vooruitgang zullen hebben geluid.

III. Ik kan U de verzekering geven, dat de Nederlandse regering, ook in deze nieuwe fase Uw ontwikkeling, bereid is zich de enorme inspanning - op personeel, financieel en materieel gebied - te blijven getroosten, waarmee zij in de afgelopen jaren dit door de oorlog zo zwaar beschadigde land van de grond af opnieuw heeft opgebouwd en de grote ontwikkelingsplannen op economisch, sociaal en cultureel gebied heeft aangevat.

Nederland zal voortgaan deze steun aan het proces van Uw spoedige zelfstandigwording, aan de bestrijding van armoede en onwetendheid, aan het wegnemen van ongelijkheid, aan het bevorderen van de sociale en culturele vooruitgang, aan het brengen van vrede, rust en orde waar deze voorheen niet bestonden, te blijven verlenen, uiteraard echter op basis van vrijwilligheid Uwerzijds en niet tegen Uw uitdrukkelijke wensen in.

IV. In het licht van het principieel aflopende karakter van het Nederlandse bewind in Nieuw-Guinea, richt ik thans - gelijk de Nederlandse regering reeds in de herfst van 1960 in de Nederlandse Staten-Generaal heeft aangekondigd - formeel de uitnodiging tot U om op een door U geschikt geacht moment, doch niet later dan na één jaar na de dag van heden, Uw inzichten aan het Gouvernement kenbaar te maken - en deze op een nader overeen te komen wijze te bespreken - omtrent de wijze waarop en het al dan niet gewenst zijn van het vaststellen van een termijn waarbinnen Uw zelfbeschikkingsovereenkomst te effectueren; een en ander tegen de achtergrond van de feitelijke consequenties daarvan voor de economische, de sociale en de culturele opbouw van Uw land.

De Nederlandse regering begrijpt ten volle, dat gij bezwaarlijk reeds dadelijk deze uiterst belangrijke en complexe aangelegenheid in alle details zult kunnen formuleren. Zij hoopt nochtans te mogen verwachten, dat gij binnen redelijke termijn zult trachten Uw gedachten terzake in voorlopige vorm te uiten. De vraag aan welke prealabele minimumvoorwaarden naar Uw oordeel zou moeten worden of zijn voldaan, willen zelfbestuur en zelfbeschikking voor U aan hun doel beantwoorden, zou hierbij voor U wellicht een eerste punt van overweging kunnen vormen. Voor een juiste evaluatie van de daarmede verband houdende financieel-economische, culturele en technische mogelijkheden en moeilijkheden zult gij in het tienjarenplan ongetwijfeld een objectief en concreet hulpmiddel vinden. Dit plan - waarvan de eerste driejarige fase, naar U bekend, is uitgewerkt - zou men de barometer kunnen noemen, waarop van moment tot moment de nuchtere feiten van de ontwikkelingsituatie vallen af te lezen. Over de juiste betekenis van die tien-jaren werkprogramma dient echter geen misverstand te bestaan.

De Nederlandse regering heeft nimmer beoogd daarmede als zodanig een suggestie te doen omtrent de termijn voor Uw zelfbestuur en zelfbeschikking. Integendeel, zij laat - zoals zij bij herhaling heeft verklaard - de beslissing of een zodanige termijn moet worden genoemd en zo ja, welke deze dan zou moeten zijn, geheel over aan het gezamenlijke beraad, waarbij Uw opvattingen voor haar van bijzondere betekenis zullen zijn.

Evenmin heeft zij ooit het voltooid zijn van alle technisch-economische voorwaarden voor een verantwoorde uitoefening van zelfbestuur en zelfbeschikking een prealabele voorwaarde genoemd, hoezeer uiteraard tussen beide ook een praktische correlatie bestaat. Wel meent zij, dat - wil Uw zelfstandigheid, juist voor de verdere toekomst, reële inhoud hebben - het bestaan hier te lande niet slechts van deugdelijke waarborgen voor de veiligstelling van de fundamentele menselijke rechten en vrijheden en van een bestuur, dat het vertrouwen heeft van de bevolking, doch ook van althans een concreet toekomstperspectief voor een gezonde financieel-economische ontwikkeling, onontbeerlijk moet worden geacht.

(Voor vervolg zie pagina 3)

(Vervolg van pagina 2)

„Buitenlandse medewerking is onmisbaar”

Deze enkele gedachten bewijzen U opnieuw, dat de Nederlandse regering bij het hier bedoelde overleg met Uw Raad openstaat voor elke concrete en reële suggestie Uwerzijds. Vorm waarin de modaliteit waarop, acht zij bepaaldelijk van ondergeschikt belang. De essentie voor haar is, om op korte termijn - en in de eerste plaats in overleg met U - te komen tot een voor U zo doeltreffend mogelijke verwezenlijking van zelfbestuur en zelfbeschikking, conform geest en letter van het Handvest der Verenigde Naties.

De verdere herziening van de Bewindsregeling, waarvan de hoofdlijnen in ontwerp gereed zijn en U eerlang voor beschouwing en raad zullen worden aangeboden, zal van dit standpunt opnieuw een concrete weerspiegeling vormen.

Zo zou men zich kunnen voorstellen, dat eerlang als logisch complement van Uw Raad, een beperkt Bestuurscollege - in meerderheid uit landskinderen bestaande - in het leven zal worden geroepen, hetwelk de Gouverneur terzijde staat bij de uitoefening van diens dagelijkse beleid en de coördinatie van de taakuitoefening door de diensten van algemeen bestuur.

Een dergelijke constructie zou vertegenwoordigers van Uw volk gelegenheid bieden ook op het hoogste niveau deel te nemen aan het werk van de executieve. Het spreekt vanzelf, dat tegelijkertijd krachtig moet worden voortgegaan met de politiek van inschakeling van de landskinderen op alle andere niveaus van het staatkundige en maatschappelijke leven, evenals met de verdere doorvoering van de onmisbare lokale decentralisatie, zowel op dorps- als stads- als streekniveau.

Een dergelijke inschakeling van landskinderen bij het centrale bestuur vormt een realistische voorbereiding voor de verwezenlijking op korte termijn van ons eerste doel: het tot standbrengen van een „responsible government”, een volledige autonomie in eigen zaken. Aldus ook zou de vandaag in wezen ingetreden fase van „assisted selfgovernment” als overgang naar volledig zelfbestuur zijn logische afronding krijgen.

Achtergrond van deze overwegingen is de overtuiging van de Nederlandse regering, dat de onmisbare „overgangperiode” naar een waarlijk zelfstandigheid eerst zou intreden na de zelfbeschikkingkeuze. Een dergelijke keuze zou haars inziens integendeel veeleer het logische uitvloeisel moeten zijn van uw innerlijke vertrouwen - gebaseerd op intijds opgedane praktische ervaring - dat gij de gekozen vorm ook in concreto zult kunnen waar maken.

VI. Bij dit alles echter speelt zelfsprekend niet slechts Uw eigen innerlijke solidariteit en krachtinspanning een essentiële rol, noch zijn Nederlandse plannen of zijn daadwerkelijke hulp en bijstand, alléén voldoende.

Internationaal begrip voor het hier nagestreefde doel en buitenlandse medewerking hierbij zijn - zoals ik eerder reeds aangaf - onmisbaar.

Zonder gelijktijdige adequate voorzieningen immers op het gebied van een internationale verankering Uwer toekomstige zelfstandigheid, en samenwerking - in de eerste plaats met Uw natuurlijke partners - is elke toekomst voor U onzeker.

Alles wat in deze overgangperiode gezamenlijk wordt opgebouwd, alle daaraan ten grondslag gelede inspanning, evenals de daarbij gewekte verwachtingen zullen immers eerst na Uw keuze - en met name in de blijvende resultaten daarvan - hun ware perspectief en inhoud krijgen. Na de zelfbeschikking zal harmonisch moeten kunnen worden voortgebouwd.

In haar beleid nu ten aanzien van Uw land tracht de Nederlandse regering systematisch en bij voortduring ook internationaal de voor Uw toekomst onmisbare grondslagen te leggen.

In de eerste plaats sluit zij hierbij aan bij het Handvest van de Verenigde Naties; dit legt onder andere aan de beherende mogendheden de verplichting op om met elkander samen te werken met het oog op de praktische verwezenlijking van de in het Handvest uiteengezette doelstellingen.

In Nieuw-Guinea - waar twee bevriende mogendheden ieder de verantwoordelijkheid dragen voor de ontwikkeling van een deel van het eiland, waarvan de bevolking tot hetzelfde ras behoort, een verwante cultuur heeft en leeft onder gelijksortige natuurlijke omstandigheden - lag samenwerking tussen Nederland en Australië voor de hand. Sinds jaren bestaat dan ook een zodanige vruchtbare samenwerking tussen Nederland en Australië, gebaseerd op de belangen en onvervreembare rechten van de inwoners van deze gebieden.

Wij verheugen ons daarover, ook omdat dit beeld mogelijkheden inhoudt van een toekomstige ontwikkeling, welke - zonder vooruit te lopen op de uiteindelijke beslissing van de inwoners zelf van de twee delen van dit eiland - voor het volk van geheel Nieuw-Guinea perspectieven opent op een

eigen bestaan in de moderne wereld.

In dit verband dient voorts te worden genoemd de Zuid-Pacific-Commissie - het natuurlijke regionale middelpunt van de naar zelfbestuur en zelfstandigheid toegeroevende territoria in de zuidelijke Stille Oceaan - welke sinds 1948 op verschillend terrein van sociale en economische ontwikkeling, alsmede gezondheidszorg, zulk nuttig werk heeft verricht.

Het past daarbij - zeer in het bijzonder hier in Uw Raad - de aandacht te vestigen op een uiterst belangrijk orgaan van deze Zuid-Pacific-Commissie, te weten de Conferentie. In deze Conferentie immers wisselen vertegenwoordigers van de autochtone bevolkingen zelve uit het door de Zuid-Pacific-Commissie bestreken gebied periodiek van gedachten over onderwerpen van gemeenschappelijk belang en formuleren zij aanbevelingen met betrekking tot de doeleinden en werkzaamheden van de Commissie.

Uit volle overtuiging heeft de Nederlandse regering dan ook haar instemming betuigd met de ter 21e zitting van de Zuid-Pacific-Commissie op Australisch initiatief aanvaarde voorstellen om vertegenwoordigers van de autochtone bevolking in ad-hoc studie-groepen bijeen te brengen met het doel hen bij te staan in het zelf definiëren en oplossingen zoeken van hun eigen problemen.

Deze werkwijze stemt immers geheel overeen met de Nederlandse politiek ten aanzien van Nederlands-Nieuw-Guinea. Niet over de hoofden der volkeren heen moeten ontwikkelingsmaatregelen worden voorbereid en getroffen, maar tezamen met hen, en waar mogelijk in gezamenlijk regionaal verband.

Ook hier, leden van de Nieuw-Guinea Raad, lijken - zonder dat ik in welke vorm dan ook zou willen prejudiciëren op de uiteindelijke politieke beslissing van U en de andere betrokken volkeren - reële mogelijkheden te liggen, welke te zijner tijd bij het overwegen van de alternatieven Uwer zelfbeschikking in het oog waren te houden.

De toenemende contacten tussen de onderscheidene Melanesische bevolkingsgroepen, met hun verwante culturen, ontwikkeling, noden en behoeften, zullen ongetwijfeld het reeds groeiende saamhorigheidsbesef verder ontwikkelen en wellicht kunnen leiden tot een nauwere verbondenheid, welke intussen - ik moge zulks hier met nadruk stellen - een goede verstandhouding met andere buurlanden geenszins uitsluit.

Overal in deze steeds kleiner wordende wereld komt men tot nieuwe vormen van constructieve samenwerking en integratie. Ook voor U, vertegenwoordigers van het westelijke deel van dit enorme eiland met zijn relatief

Mevrouw Stoffels-van Haften :

„Een volksvertegenwoordiging dient een getrouw beeld te zijn van het volk dat zij vertegenwoordigt”

Mijnheer de voorzitter.

Het is nog maar kort geleden, dat enige inwoners van Nieuw-Guinea een studie-bezoek brachten aan Nederland. Het verheugde ons, dat zij daarbij de tijd vonden ook beraadslagingen van de Nederlandse volksvertegenwoordiging bij te wonen.

Zij zullen daarbij ongetwijfeld hebben waargenomen, dat het Nederlandse parlement een door de historie beïnvloede vorm heeft gekregen. Veel van wat in ons en ook in andere parlementen gebeurt, is mede door de geschiedenis te verklaren. Er is een zekere traditie ontstaan, die een belangrijk onderdeel vormt van het werk, wat daar gedaan wordt.

Uw parlement heeft nog geen historie, maar U gaat thans een eigen geschiedenis beginnen. U moogt zeggen, dat traditie een zekere betekenis heeft en ik zal dit niet ontkennen. Maar aan de andere kant is het ontbreken daarvan een omstandigheid, die het mogelijk maakt, een harmonische opbouw van het werk van de vertegenwoordiging van het volk van Nieuw-Guinea naar de eisen van het heden te verwezenlijken. Ook dan zal langzaam een traditie worden gevormd, maar deze zal en moet verschillen van die van Nederland en van andere landen. Dat is heel natuurlijk, omdat de vorm en de wijze van werken van de volksvertegenwoordiging - zonder inbreuk te maken op dezelfde democratische grondbeginselen - in ieder land een eigen karakter moet krijgen. Veel van wat wij in Nederland en in andere landen als gebruikelijk aanvaarden, zal in Uw land als oudwets, onbruikbaar of onjuist worden betiteld. Immers het werken van elke volksvertegenwoordiging hangt af van aard en levensgewoonten van een volk. Indien men met methoden van andere landen zou gaan werken, dan zou men het algemene democratische beginsel verloochenen, dat een parlement een weerspiegeling van een volk behoort te zijn.

De medezeggenschap, die Uw Raad zal krijgen, houdt vanzelfsprekend het recht in van toezicht op het gouvernement, maar belangrijker is, dat Uw Raad door eigen initiatief positief kan bijdragen in de verdere opbouw en ontwikkeling van Nieuw-Guinea. U en de leden van Uw Raad zullen de

dunne bevolking, zal het proces van eigen vormgeving tegelijkertijd reeds de kiemen moeten bevatten voor de mogelijkheid van een samengaan met anderen in een groter, eventueel regionaal verband. Eigen aard en volksbestaan behoeft gij daarbij geenszins prijs te geven. Integendeel, de kracht en de resultaten van elke samenwerking hangen juist in belangrijke mate af van de eigen inbreng der afzonderlijke leden.

VII. Leden van de Raad. Nederland is overtuigd, dat het, door de taak - welke het met zuivere bedoelingen in het belang van Uw volk heeft aanvaard - te interpreteren als zojuist door mij is geschetst, tevens een constructieve bijdrage levert aan de rust en stabiliteit van deze regio in de Zuid-West Pacific en daarmee aan de gehele vrije wereld.

Het enige belang dat Nederland - hetwelk, naar bekend, geen eigen belangen in Nederlands-Nieuw-Guinea heeft of nastreeft - bij dit alles als democratisch land heeft, is, dat de werkingssfeer van de vrijheid, van rust en orde, van menselijke vooruitgang en ontwikkeling zo wijd mogelijk zij en steeds verder wordt uitgebreid.

In dit licht bezien meent de Nederlandse regering deze taak - die zij bovendien in verheugende samenwerking met Australië en de andere mogendheden van de Zuid-Pacific-Commissie, evenals met de Gespecialiseerde Organisatie van de Verenigde Naties en het Associatiefonds van de Europese Economische Gemeenschap volbrengt - mede te kunnen kenschetsen als een voorrecht; aldus immers heeft zij de gelegenheid doeltreffend mede te werken aan het grootse menselijke experiment van de in velerlei opzicht zo technische twintigste eeuw: de hulpverlening aan de minder-ontwikkelde gebieden.

Nederland zal zich daarbij ook in de toekomst nauwlettend blijven richten naar de in het Handvest van de Verenigde Naties gestelde normen, waaronder het algemeen beginsel van goede nabuurschap. Het kan met oprechtheid getuigen, dat - terwijl tot zijn verheugenis de toestand hier te lande volkomen rustig en normaal is - het vreedzaam tezamen met U bevorderen van de vooruitgang en het algemeen welzijn van de bevolking voor niemand een bedreiging vormt.

Daarom ook heeft Nederland niet geschroomd zich uitdrukkelijk bereid te verklaren zijn beleid hier te lande te onderwerpen aan het voortdurend onderzoek en oordeel van de Verenigde Naties, niet alleen omdat het in Nieuw-Guinea niets te verbergen heeft, maar tevens in de overtuiging dat Uw land en volk met een regelmatige toetsing van dit beleid aan de in het Handvest gestelde normen alleen maar gebaat kunnen zijn.

Herhaaldelijk heeft de Nederlandse regering bovendien te kennen gegeven open te staan

@ west-papua.nl

staatkundige gestalte aan de samenleving in Nieuw-Guinea moeten gaan geven.

Het voorrecht, mijnheer de voorzitter, dat ons, Nederlandse parlementsleden, ten deel valt om aanwezig te zijn bij de installatie van de Nieuw-Guinea Raad, waarden in wij bijzonder. Onze aanwezigheid symboliseert de familieband tussen Uw parlement en het onze. Deze band openbaart zich door het gemeenschappelijk beginsel van een vrijheid, die naar wetten luistert en de gemeenschappelijke overtuiging, dat het landsbelang en het welzijn der bevolking het beste worden gediend door samenwerking van regering en volksvertegenwoordiging.

Wij willen niet, mijnheer de voorzitter, dat deze familieband U zeer zal knellen, maar wij zouden het wel op prijs stellen, indien U het zinnebeeld daarvan zoudt willen aanvaarden in de vorm van een geschenk voor het huis van Uw Raad. Dit geschenk kan ik nog slechts symbolisch onderhandigen, nu ik zelf nog de eerste paal in de grond mag slaan voor het gebouw, waarin het geschenk - met Uw goedkeuring - een plaats zal kunnen krijgen. Ik moog U voorlezing doen van het besluit van de beide Kamers van de Nederlandse volksvertegenwoordiging, dat luidt als volgt:

„De Staten-Generaal, van oordeel, dat de installatie van de Nieuw-Guinea Raad een zeer belangrijke schakel betekent in de ontwikkeling tot zelfbeschikking;

vervuld van grote vreugde over deze ontwikkeling; wensend aan deze vreugde uiting te geven door het aanbieden van een versiering voor het gebouw, waarin de Raad zijn bijeenkomsten zal houden, in het vertrouwen, dat dit geschenk tot in lengte van dagen zal mogen getuigen van de vriendschappelijke gevoelens van de Staten-Generaal ten opzichte van het volk van Nieuw-Guinea”.

U staat mij toe, dat ik U dit besluit als oorkonde, verpakt in dit kistje, overhandig. Ik hoop, dat de Nieuw-Guinea Raad ons geschenk, over welks uiteindelijke vorm wij nog graag overleg willen plegen, wij aanvaarden met onze beste wensen voor een vruchtbare parlementaire arbeid.

voor de mogelijkheid om - met medewerking van, of in samenwerking met anderen - de doeltreffendheid van dit beleid te vergroten of te versterken.

Op al deze gronden menen wij, met U, leden van de Raad, bij deze ontwikkelingsarbeid aanspraak te mogen blijven maken op het respect en de actieve steun van alle naties, aan wie het recht der volkeren op zelfbeschikking en vooruitgang niet slechts in woorden doch ook metterdaad ter harte gaat. Tenslotte echter rust op u in de eerste plaats, leden van deze Raad, de taak, om ten aanzien van al deze activiteiten Uw standpunt te bepalen en, indien en voorzover zij Uw instemming hebben daaraan een eigen kleur en gestalte te geven en zo als het ware te doorlichten met de gloed en het élan van Uw eigen overtuiging.

Uw vindingsrijkheid en vastberadenheid zijn onmisbaar om zowel deze hulpverlening als de samenwerking met Nederland en de andere mogendheden en internationale organisaties tot eigen verworvenheden te maken.

Slechts aldus zullen de nieuwe democratische vormen niet als vreemde bestanddelen worden uitgetost, of als vreemde planten zonder wortels astrofiëren in een voor hen ongeschikte bodem, doch aangepast aan Uw milieu zullen zij een eigen leven ten Uwe voordele kunnen gaan leiden.

Slechts aldus ook zal de vrijheid voor U als persoon en de zelfstandigheid van het volk van Nederlands-Nieuw-Guinea binnen afgienbare tijd van woorden in reële feiten kunnen worden omgezet.

U leden van de Raad mijn gelukwensen aanbiedend met het heugelijke feit van de opening vandaag van Uw College, smeek ik tevens Gods zegen af voor een voorspoedige en vreedzame toekomst van Nieuw-Guinea en zijn inwoners.

De heer Boendermaker :

„Wederzijds begrip”

Mijnheer de voorzitter.

Als ondervoorzitter van de Raad van Diensthoofden valt mij de eer te beurt namens deze Raad een kort woord te mogen spreken.

De relatie tussen de Nieuw-Guinea Raad en de Raad van Diensthoofden is bijzonder nauw. Niet alleen omdat de Raad van Diensthoofden in zeker opzicht de voorganger is van de Nieuw-Guinea Raad, aangezien de functies welke ingevolge de Bewindsregeling de Nieuw-Guinea Raad toevallen, zo lang die Raad nog niet bestond, door de Raad van Diensthoofden werden uitgeoefend, maar ook omdat in de toekomst de Raad van Diensthoofden de officiële adviesinstantie van de Gouverneur blijft voor alle ontwerpen van ordonmanties en voor alle begrotingsnota's, die de Gouverneur bij de Nieuw-Guinea Raad zal indienen. De leden van de Raad van Diensthoofden kunnen in de Nieuw-Guinea Raad optreden als gemachtigde van de Gouverneur om het beleid uiteen te zetten en toe te lichten, en om de mening van de Raad over dat beleid te vernemen.

Ik wil hierbij de hoop uitspreken dat de wettelijk voorgeschreven relatie tussen Nieuw-Guinea Raad en de leden van de Raad van Diensthoofden moge uitgroeien in een onderling vertrouwen en een goede samenwerking. Namens de Raad van Diensthoofden wens ik de Nieuw-Guinea Raad geluk met deze dag, en wens ik de Raad een goede toekomst toe, tot heil van land en volk.

Als symbool van de goede verhoudingen welke naar ik hoop tussen beide raden zal ontstaan, zou ik hier de Nieuw-Guinea Raad namens de Raad van Diensthoofden een geschenk willen aanbieden. Er is lang over gedacht welk geschenk hiervoor nu het meest passend zou zijn. Ten slotte is besloten dat een geschenk, hetwelk een symbool kan zijn van de overdracht van de goede vergadersfeer van de Raad van Diensthoofden aan de Nieuw-Guinea Raad, hier op zijn plaats zal zijn. Uit ervaring weet ik, dat hoe gemanimeerder de vergadering wordt, hoe meer de leden in het roken een kalmeringsmiddel zoeken voor de gespannen zenuwen. Daarom dachten wij U als geschenk ter gelegenheid van de opening te mogen aanbieden, deze asbakken, die U voor U hier op tafel ziet. Ik hoop dat zij nog lang in de Raad dienst mogen doen.

Ik heb gezegd.

„Het resultaat van een toekomstige ontwikkeling hangt af van een wederzijdse goede verstandhouding en een wijs beleid”

Uit de rede van de heer Cleland, Administrator van TPNG, was het volgende te beluisteren :

Mijnheer de voorzitter.

Het is inderdaad een groot voorrecht en genoegen te zijn gevraagd u allen vandaag toe te spreken bij deze historische gelegenheid in het leven van Uw gebiedsdeel en de volkeren welke deel uitmaken van uw bevolking - van hen die reeds zijn gevorderd en thans een prominente plaats innemen in hun aan-gelegenheden, en hen die nog verblijven in de onontwikkelde gebieden.

Als bewindhebber van Papua en Nieuw-Guinea breng ik U de welgemeende groeten over van alle volkeren van ons gebiedsdeel, en namens hen dank ik U voor deze ge-

legenheid om U deze boodschap over te brengen en te zeggen met hoeveel interesse wij Uw vooruitgang gadeslaan en het werk dat is gedaan door Uw Gouvernement.

Wij zijn buurlanden - in feite brengt U de volken tot ontwikkeling op de ene helft van het eiland Nieuw-Guinea en wij op 't andere deel. Dientengevolge zijn Uw problemen en Uw streven gelijk aan die welke wij ontmoeten, en die, in onze respectievelijke arbeidsvelden, en wij trachten deze met geduld op te lossen; door op ruim uitzicht gebaseerde politiek met het uiteindelijke doel van zelfbestuur, en boven alles, ten opzichte van al die dingen die een gelukkig en tevreden volk scheppen, die weet dat haar toekomst ligt in begrip en een verdraagzaam bestuur. Zonder dat begrip, en zonder het werkelijk geloof van het volk in dat wat wij trachten voor hen te doen, zou alles verloren kunnen zijn.

Daarom, indien ik het zo mag zeggen, mijnheer de voorzitter, zonder aanmatigend te zijn, is het gelegen aan Uw Raad en aan de mijne in Papua en Nieuw-Guinea om waar te maken dat wij onze problemen en beraadslagingen benaderen met sympathie, met begrip en vooral met staatkundig beleid. Ieder van ons heeft onze problemen te overwinnen, ieder op onze eigen manier, maar ik ben er zeker van dat indien wij ons erop toelagen ten aanzien van de doelstellingen van het bestuur waarnaar ik reeds verwees, wij geen vrees behoeven te hebben voor de toekomst van 't volk dat wij dienen. Gedurende de laatste vijf jaar ben ik in de gelegenheid geweest Uw gebiedsdeel driemaal te bezoeken, eerst toen Uw vroegere Gouverneur, dr. Van Baal, hier was en de tweede maal in de laatste tijd met Zijne Excellentie dr. Platteel. Deze bezoeken hebben mij een duidelijke waarneming gegeven omtrent de problemen waarmee U wordt geconfronteerd - de terreinmoeilijkheden; de hartverscheurende taak van ontwikkeling aangepast aan de verbindingen; de verschillendheid in spraak en graad van vooruitgang van de vele volkeren in Uw binnenland; de nodige en overheersende behoefte aan opvoeding; en de tijd welke het neemt om werkelijke en tastbare resultaten te zien van ons beleid en werk. Er zijn enige van Uw problemen welke eveneens de onze zijn. Ik ben er zeker van dat de bestuursvoering zoals deze zich ontwikkeld heeft gedurende de laatste vijf jaar, van weder-voordeel is voor Uw bestuursambtenaren, en voor de mijne. Dit samengaan heeft niet minder betekend dan dat twee groepen van het volk, welke voor dezelfde problemen geplaatst worden, samengaan en elkander dienen van advies en kennis, verworven door te trachten de vele problemen uit te werken, welke onze fundamentele problemen vertegenwoordigen. Het verzamelen van kennis en ervaring is een groot en altijd voortdurend iets en een grote hulp tot het uiterste ten behoeve van de juiste oplossingen.

Zoals ik reeds heb gezegd, mijnheer de voorzitter, heeft Uw Raad een groot en verantwoordelijk aandeel in de vooruitstrevende oplossing van Uw problemen en de voortgang van Uw volken. Ik doe U weten dat in die taak onze beste wensen U vergezellen ten aanzien van Uw succes en mogen Uw overwegingen worden geleid in de juiste banen tot een voortdurend voordeel van het volk dat U vertegenwoordigt.

„Onze wens is: onverbreekbare betrekkingen tussen beide delen”

De heer Niall, leidt van de delegatie van het Legislative Council van TPNG: Mijnheer de voorzitter. Namens de delegatie van de Legislative Council van de Territory of Papua and New Guinea, moge ik in de eerste plaats de oprechte dank uitspreken voor Uw uitnodiging tot bijwoning van deze historische gebeurtenis. Wij gevoelen ons allen vereerd aanwezig te zijn bij deze officiële opening, in het bijzonder waar wij ons zelf beschouwen als te vertegenwoordigen een broeder-raad uit een nabuurland.

Wij zijn gescheiden door een grenslijn, die op de kaart van Nieuw-Guinea voorkomt. Dit betekent, dat ons gebied Uw enige buurland is, dat over land bereikt kan worden, teken van de goede connecties, tussen onze beide delen.

Deze delen komen in vele dingen overeen en Uw Nederlandse Regering, waarvan de vertegenwoordigers thans mede aanwezig zijn, heeft dezelfde doelstellingen en bedoelingen ten aanzien van het brengen van een betere levensstandaard en de vier vrijheden aan alle mensen in dit grote eiland Nieuw-Guinea als onze Regering van de Commonwealth of Australia.

Mijnheer de voorzitter, het is met groot genoegen dat ik U namens de delegatie een geschenk aanbied van de Legislative Council ter gelegenheid van deze gebeurtenis, in de hoop dat het bewaard zal blijven met de notulen van deze belangrijke dag in de ontwikkeling van de Regering in Nederlands-Nieuw-Guinea.

Wij wensen Uw raad alle succes toe op het doornige pad naar zelfbestuur, en U kunt verzekerd zijn van onze beste wensen en van iedere mogelijke hulp voor het bereiken van ons gemeenschappelijk doel.

Dank U.

Redevoeringen van onze vertegenwoordigers

NIC JUIWE

Mijnheer de voorzitter.

Op een historisch moment als dit, mijnheer de voorzitter, dat voor de toekomst van het Papoea-volk van zo'n verstrekkende en bepalende betekenis kan zijn, is het goed behalve ons op het heden en de toekomst te bezinnen, ook een blik op het verleden te werpen, omdat zonder dat verleden het gebeuren van vandaag niet mogelijk zou zijn geweest.

Op deze dag, mijnheer de voorzitter, gaan mijn gedachten wel in de eerste plaats uit naar hen, die door hun jarenlange moeizame dikwijls vergeten arbeid in dit land, elk op hun eigen terrein, de weg hebben gebaad tot het historisch gebeuren van vandaag, 5 april 1961.

In dankbare herinnering naar hier mijn gedachten dan vooral uit gaan, als ik het zo noemen mag, mijnheer de voorzitter, de pioniers van het allereerste uur, die met inzet van geheel hun persoon en niet zelden hun leven, ons Papoea's datgene schonken wat we nodig hebben om in een snel veranderende wereld onze plaats te kunnen innemen.

Het zijn de werkers van de Overheid, van Missie en van Zending, die hier dikwijls reeds lang voor de oorlog kwamen, hier ondanks alle moeilijkheden en teleurstellingen ook bleven en van geen opgeven wisten, aan wie wij Papoea's zo veel te danken hebben. Laten wij op een dag als deze, mijnheer de voorzitter, waar onze harten vervuld zijn met dankbaarheid over het heden, hen niet vergeten en hen ook betrekken in die dankbaarheid, onze dankbaarheid, voor hetgeen zij voor dit land gepresteerd hebben. Zij verdienen een eresaluut voor de vele offeringen die zij zich getroost hebben.

Het zijn er velen, die ik niet allen kan noemen. Ik wil echter één naam noemen, die van de grote staatkundige pionier van dit land, Vader der Papoea's, wijlen Johannes Pieter Karel van Eechoud.

Op een dag als deze, mijnheer de voorzitter, is het vanzelfsprekend, dat de gedachten van ons Papoea's naar hem uitgaan. Hij was het, die ons zelfrespect en zelfwaardigheid gaf door de opleiding van Papoea's bestuursambtenaren, door de oprichting van het Papoeabataljon in de oorlogsjaren, door de inschakeling van Papoea's in allerlei overheidsinstellingen om ons medeverantwoordelijkheid te leren dragen. Hij bracht ons een saamhorigheidsgevoel bij dat wij niet konden, en leerde ons beseffen, dat wij, ondanks de grote verscheidenheid van volkjes, stammen, talen en dialecten in dit land, bij elkaar hoorden, zoals wij nu zestien jaar later hier in deze Nieuw-Guinea Raad gezeten, weten bij elkaar te horen en elkaar nodig te hebben.

Zo heeft hij in 1945 reeds gewild dat er een nieuw Nieuw-Guinea moest worden geschapen om zich straks van een eigen plaats als eigen volk in een moderne wereld te kunnen verzekeren; dat er een harmonische verhouding en een gevoel van saamhorigheid tussen de Melanesische volkeren zou groeien; dat ter versterking van de banden met Nederland jaarlijks jonge Papoea's naar Nederland zouden worden gezonden.

Van Eechoud met enkele van zijn naaste medewerkers waren, mijnheer de voorzitter, hun tijd bijna twintig jaren voortuit. Hun geloof in Nieuw-Guinea en vooral hun visie op de aparte plaats van het Papoea-volk in de wereld begonnen juist in de laatste tijd profetische betekenis te krijgen.

Ik wil uit die periode, die achter ons ligt, nog één feit memoreren, mijnheer de voorzitter, dat past in het kader van deze dag.

Vandaag, 5 april 1961, is ons eerste vertegenwoordigend lichaam voor Nieuw-Guinea een feit geworden, onze eerste grote stap op het pad der democratie. Maar laten wij ook hier, mijnheer de voorzitter, niet vergeten de minder grote, minder spectaculaire maar voor ons Papoea's toch zo belangrijke stappen, die in het verleden op het pad der democratie zijn gedaan. Ik moet hier dan bijna vijftien jaren teruggaan, toen in een tijd waar nog maar weinig hier in Nieuw-Guinea geloofden in democratische colleges voor Papoea's, door dr. J. V. de Bruyn te Biak de Kankain Karkara Biak, een voor driekwart gekozen adviesraad voor de onderafdeling Schouteneilanden en Noemfoor, werd geïnstalleerd.

Zeker, mijnheer de voorzitter, het was maar een heel bescheiden begin vergeleken met onze Nieuw-Guinea Raad. Maar zo zijn alle pioniers hier in dit land begonnen, van ds. Van Hasselt, Pater Geurtjens, Van Eechoud, tot onze jonge bestuursambtenaren, Missionarissen en Zendingen, in het diepe binnenland van vandaag.

Misschien is het belangrijkste en meest blijvende resultaat van de Kankain Karkara Biak wel geweest zoals een vooraanstaand Biakker het zei: „dr. De Bruyn heeft ons Biakkers voor het eerst democratisch leren denken“. Dat is een groot compliment, omdat het de geest is die ons handelen bepaalt. Ik heb, mijnheer de voorzitter, een tijd bij het verleden stilgestaan omdat de wereld van vandaag zo snel de goede dingen uit het verleden vergeet en zich blijkbaar alleen de onvolkomenheden uit die tijd die achter ons

ligt tracht te herinneren. Laten wij die fout niet maken.

Dit is echter ook het moment om vooruit te kijken. Ik hoop in de komende weken bij de algemene beschouwingen over de begroting daar nog een en ander over te zeggen. Ik wil mij nu daarom tot slechts enkele der meest belangrijke punten beperken.

Als we de situatie van vandaag in beschouwing nemen dan zien we, dat de politieke ontwikkeling door de installatie van de Nieuw-Guinea Raad, vergeleken bij de economische en culturele ontwikkeling, ver vooruit is geraakt. Wij Papoea's hopen, dat de Nederlandse Overheid nu al haar energie en kracht zal wijden aan het economisch en geestelijk weerbaar maken van ons volk, want een volk, dat een politiek doel, namelijk zelfbestuur of zelfstandigheid, wil bereiken, zal dit slechts kunnen doen wanneer het beschikt over twee stevige benen, met name een gezonde economie als linkerbeen en geestelijk kapitaal als rechterbeen. En daarom moeten wij het investeren van buitenlands kapitaal op allerlei wijzen stimuleren. Zo nodig door het geven van garanties. Ook moeten wij er bij de Regering op blijven aandringen, dat onze talentvolle zonen en dochters in de gelegenheid worden gesteld om op 's lands kosten hoger onderwijs te genieten. Daarom is nodig dat reeds nu een zo groot mogelijk aantal Papoea's in de gelegenheid wordt gesteld middelbaar onderwijs te volgen, niet alleen in Nieuw-Guinea maar evenzeer in Nederland.

Zou dit niet geschieden, mijnheer de voorzitter, dan zou er een gevaarlijke kloof kunnen ontstaan, die de politieke vooruitgang scheidt van de economische, educatieve en culturele ontwikkeling. En dit zal ook het gevaar kunnen inhouden, dat het Papoease volk genoopt zal worden tot een internationale bedelarij, en wij Papoea's hebben om ons heen kunnen zien hoe gevaarlijk dit kan zijn.

In bepaalde internationale politieke kringen wordt de aanwezigheid van de Nederlanders gezien als voortzetting van het kolonialisme. Wij Papoea's hebben nu een stevig bewijs in handen, dat dit niet het geval is, en wij zijn blij, dat ook het buitenland zich vandaan hiervan kan overtuigen.

Daarom voelen wij Papoea's ons teleurgesteld en gegriefd, dat Amerika, dat zich de kampioen van de democratie en van zelfbeschikkingsrecht noemt, en in wie wij, bewoners van de Pacific, altijd een groot vertrouwen hebben gehad, vandaag verstek laat gaan. Toch hopen wij in de gelegenheid te zijn in de naaste toekomst om ook Amerika persoonlijk te kunnen overtuigen. Daarom is het zo noodzakelijk, mijnheer de voorzitter, dat wij Papoea's waar mogelijk de gelegenheid krijgen om ons standpunt door onze eigen mensen voor het wereldforum, met name de Verenigde Naties, naar voren te kunnen brengen.

En daarom is het ook noodzakelijk, dat voortaan het jaarlijkse UNO-verslag niet uitsluitend door de Nederlandse Regering vastgesteld wordt, maar dat wij middels de Nieuw-Guinea Raad daarin stem krijgen. Mijnheer de voorzitter, er zijn veel zaken, die men op een dag als deze zou willen zeggen. De komende maanden zullen, naar ik vertrouw, nog vele gelegenheden daartoe bieden. Laat mij hier slechts tot uitdrukking brengen mijn diepe dankbaarheid jegens Hare Majesteit onze geëerbiedigde Vorstin en Haar Regering voor het vertrouwen dat zij ons Papoea's heeft geschonken in dit Vorstelijke geschenk, de Nieuw-Guinea Raad. Wij Papoea's hopen in de komende tijd te bewijzen, dat wij dit vertrouwen waardig zijn.

Laat mij tenslotte, mijnheer de voorzitter, tot hen die daaraan twifelen en geen geloof hebben in de toekomst van Nieuw-Guinea en het Papoease volk antwoorden met de woorden van Van Eechoud in zijn Nota Bestuursbeleid 1947, die mij uit het hart zijn gegrepen: „Slechts in Nederlandse handen ziet de Papoea zijn toekomst en de Nederlander dient wel tergede te bedenken, dat, wat ook de politieke status in Nieuw-Guinea zij, tot in lengte van jaren de Papoea aan hen en aan hen alleen zal verwijten, wat aan de Papoea tekort zou worden gedaan. Dit vertrouwen is nu eenmaal gelegd en het is niet mogelijk door afschudding van deze verantwoordelijkheid, aan de consequenties ervan te ontkomen“.

Samen, maar dan ook alleen tezamen, met vertrouwen in elkaar, met begrip voor elkaars problemen, met waardering voor elkaars standpunten, kunnen wij het gestelde doel bereiken.

Ik heb gezegd.

POANA

Mijnheer de voorzitter.

Het is met een blij hart, dat ik vandaag deze vergadering hier aanwezig zie. Want het is een bewijs, dat wij Papoea's een grote stap zetten op de weg naar ons zelfbeschikkingsrecht. Tot nu toe is dat langzaam gegaan, maar nu gaat het vlugger. Overal leeft in de harten van ons volk de hoop, dat deze snelle ontwikkeling ons brengen zal tot een zelfbeschikking in vrede. Van groot belang

daarbij is de ontwikkeling van het onderwijs. Daarover wil nu verder spreken in het maleis. (Zie Maleise tekst).

Voor het uitbreken van de tweede wereldoorlog leefden wij autochtonen in grote duisternis. Daarbij gold, dat ons in die tijd elk onderwijs op welk terrein ook door de betrokken werkgevers werd onthouden. Daar kwam nog bij, dat wij als inwoners van dit land zelf in verdeeldheid leefden in een aantal op zichzelf staande bevolkingsgroepen, waarbij het iedere groep ontging, dat wij met elkaar eenzelfde land bewonen. Na de capitulatie van Japan werd dit geheel anders. Wij werden er ons meer en meer van bewust en gingen er onze aandacht aan schenken, alsmede erop aandringen, dat er zo vlieg mogelijk scholen moesten worden opgericht in die dorpen waar nog geen school stond. Daardoor legden de betrokken werkgevers langs praktisch de gehele kust van ons land een eerste culturele basis. Later volgde vanzelf de uitbreiding daarvan, zodat we thans over een veelsoortig voortgezet onderwijs beschikken, zoals: de opleiding van verplegers en verpleegsters, de opleiding van de Landbouw, Bosbouw, Veeteelt, Centrale Politie Opleiding, Scheepvaart, PTT, ODO, PMS, OSIBA, MULO en Kwekschool.

Daarnaast treffen we de HBS als middelbare school en ik ben er van overtuigd, dat ook deze nog een uitbreiding zal ondergaan. Het is om die reden dat ik mijn dank uitspreek tegenover onze overheid waar haar verschillende diensten het hunne hiertoe hebben bijgedragen. Ik hoop zeer, dat wat nog middelmatig is de nodige aandacht zal krijgen, zodat ook dat volmaakt zal worden. Dit betekent dat de achterstand in culturele ontwikkeling moet worden overwonnen. Het ware goed als aan de jongeren, die een VVS-opleiding bezitten, de gelegenheid werd geboden hun kennis te vergroten. Ik onderschrijf namelijk de belangrijke regel, dat „een gezonde staat wordt gevormd door de geleerden, die kunnen lezen en schrijven“.

Tenslotte zou ik willen voorstellen dat er ter gelegenheid van deze openbare plechtigheid een gedenksteen wordt geplaatst op het graf van de heer Van Eechoud, die de „Vader van de Papoea's“ genoemd wordt.

DE RIJKE

Mijnheer de voorzitter.

Het is nu zo ver, dat Nieuw-Guinea zijn volksvertegenwoordiging heeft en daarmee staat op de drempel van een nieuw tijdperk. De autocratische periode is geëindigd en die der democratie ingeluid. Er is met de instelling van de Nieuw-Guinea Raad een forse stap gezet op het pad van de politieke ontwikkeling van dit land. Sommigen menen té fors, té gehaast en, zoekend naar een verklaring, wijzen zij op de externe politieke factoren, die, naar hun mening - en misschien niet helemaal ten onrechte - de instelling van dit met grote bevoegdheden toegerust vertegenwoordigend lichaam hebben verhaast. Daarom noemen zij deze Raad een experiment, een waagstuk en daarom begroeten zij deze creatie met enige terughoudendheid en, mijnheer de voorzitter, niet geheel zonder recht, want een politieke ontwikkeling, die geen stevige wortels heeft in een economische en culturele grond, zou wel eens niet bestand kunnen blijken tegen de krachten van de wind en vooral niet tegen een uit het westen opkomende storm.

Maar ach, mijnheer de voorzitter, zelden is het de mens, die in deze tijd iets groots en iets van blijvende waarde wil scheppen, gegeven om dit te doen in een tempo, waarmee naar zijn inzicht het gestelde doel het best zou zijn gediend. Er kunnen zich nu eenmaal omstandigheden voordoen waardoor de perfectie voor de utiliteit moet wijken. Hij, die dergelijke omstandigheden tijdig erkent, en op het juiste moment daarnaar zijn koers bepaalt, geeft blijk van staatsmanschap. Een beleidsman zou geen staatsman zijn wanneer hij niet bereid ware om voor een toekomstig doel, in het heden de prijs te betalen: een aanvaardbare onvolmaaktheid. Zo bezieen is er - en dit geef ik als mijn stellig oordeel - eer plaats voor waardering voor deze vrucht van staatsmanschap van 't bewindsliedenduo Toxopeus/Bot, dan voor sepsis en bange twijfel. Hebben wij daarmede de Nieuw-Guinea Raad geaccepteerd als een - zij het wat haastig ingeplante mijlpaal langs de weg naar de zelfbeschikking van dit Papoea-volk - en zelfs geaccepteerd met een verwachtingsvol hart - bezinning op de aard van het werk, dat nu wacht, brengt ons tot het besef, dat de komende taak voor beiden, zowel Regering als Raad, zo zwaar is, dat alleen door uiterste inspanning van krachten, gepaard aan voortdurend besef van beperktheid van eigen vermogens, het vandaag gelegde kiempje kan worden opgekleemd tot een boom, waarvan zij, die na ons komen, de goede vruchten zullen kunnen plukken. Overschatting van eigen kunnen bij de Raad en onderschatting door de Regering en hetgeen latent in die Raad leeft, zou al dadelijk een zieke plek in die kiem enten, en het is daarom, mijnheer de voorzitter, dat het volk, dat zijn vertegenwoordigers naar deze Raad zendt, het recht heeft te verlangen, dat de

afgevaardigden het als vrucht van groot staatsmanschap in de schoot geworpen geschenk met even groot staatsmanschap zullen weten te benutten, want, mochten zij daartoe niet in staat blijken, dan zal hun verantwoordelijkheid voor een onverhoofd falen van dit experiment een zeer zware zijn. Immers, zij zullen dan voedsel geven aan die stemmen, die vaak, tegen eigen overtuiging in, de wereld willen doen geloven, dat de Regering met de instelling van de Nieuw-Guinea Raad een schijnvertoning heeft willen opvoeren. Wij weten het allen, mijnheer de voorzitter, dat niets in dit gebiedsdeel kan worden aangefoerd of er worden koloniale oogmerken aan toegevoegd. En al moge in 1949, toen de soevereiniteit over Nieuw-Guinea werd voorbehouden, het motief daartoe in veler oren minder overtuigend hebben geklonken, één ding staat nu toch wel vast, en dat is, dat in de loop van de achter ons liggende tien jaren de uitlatingen van de Nederlandse Regering omtrent haar verlangen tot opvoeding van de Papoea's tot zelfbeschikking, steeds duidelijker gevolgd werden door daden, waarvan thans de instelling van de Nieuw-Guinea Raad de eerste afsluiting vormt. Desondanks, en dat is de tragiek van een klein land, dat, temidden van een wereld waarin het Afro-Aziatisch-nationalisme stormachtige wegen heeft ingeslagen, een wèrkelijke onbaatzuchtige politiek voert ten opzichte van een nog onder zijn leiding staand minder ontwikkeld gebied - desondanks, heeft Nederland in zijn beleid ten opzichte van Nieuw-Guinea over het algemeen weinig waardering kunnen oogsten en dit uitsluitend omdat Indonesië haar aanspraken op Nieuw-Guinea steeds luider en met steeds minder gefundeerde argumenten naar voren meent te moeten brengen. Persoonlijk geloof ik, dat dat deel van de Papoea-bevolking, dat weet wat hier aan de gang is, de Nederlandse Regering dankbaar mag zijn en ook is, dat Nederland voor de langzamerhand bijna ondragelijke druk niet heeft willen wijken.

Eerst werd de zo plechtig geïnstalleerde Nederlands-Indonesische Unie eenzijdig opgezegd. Vervolgens alle Nederlandse belangen zonder enige compensatie geconfiscieerd. Daarna moesten alle Nederlanders overhaast het land verlaten, voor velen het land van hun geboorte en tenslotte werden de diplomatieke betrekkingen verbroken. Bij elkaar genomen heeft dit de Nederlandse Natie miljarden gulden gekost, en toch is de Regering rustig voortgegaan met haar arbeid. Hetgeen de Regering zich nu voorstelt met dit land te doen en de offers, zowel in materieel, als in internationaal prestige opzichte, die zij zich getroost heeft en nog zal getroosten, zal haar toch niet kunnen vrijwaren van het van verschillende zijden toedichten van minder onbaatzuchtige oogmerken. Het geeft de inwoners van dit gebiedsdeel een gevoel van geruststelling en het geeft de ambtelijke en particuliere werkers van dit land een sterke aansporing om rustig voort te gaan met de aangevatte arbeid, dat de Regering zich vast besloten heeft getoond om als een schild te blijven staan tussen dit land en de machten die het van zijn eigen bestaan trachten te beroven. „Saeves tranquillitas in undis“.

Kunnen wij ons dus veilig wanen ten aanzien van het geen **extern** onze arbeid zoekt te verstoren, een harmonische **interne** politieke ontwikkeling brengt mede, dat de Nieuw-Guinese Overheid evenveel wijsheid als begrip zal dienen op te brengen voor dit jonge instituut. Niet slechts door een formele erkenning, dat er voortaan is een lichaam, dat mede wetgevende bevoegdheden heeft, doch ook en vooral door een wezenlijke bereidheid om eigen tot dusverre niet wederproken inzichten te toetsen aan die van hen, die uit het volk naar voren zijn gekomen en ook om die inzichten desnoods te herzien en in voorkomende gevallen zelfs prijs te geven.

Al zou de Raad, mijnheer de voorzitter, in het begin bepaald niet zijn - en ik geneer mij niet dit hier te zeggen - een lichaam van, gemeten naar de mate van deskundigheid en ervaring van de Staten-Generaal, en daaraan gelijkwaardig gehalte, en al zou daardoor wel eens iets gederf of besloten worden, dat in de hoge vergaderzalen van reeds decennia bestaande volksvertegenwoordigingen elders, niet of anders zou zijn gezegd of besloten, dan nog geloof ik, zou het van wijsheid getuigen wanneer de Overheid daartegenover geen vierkante houding zou innemen. Souplesse, en een bereidheid om achter hetgeen nog onvolkomen naar voren wordt gebracht de positieve kanten te zien, zullen in een gemeenschap als deze Raad wonderen kunnen verrichten. Groot staatsmanschap zal van de zijde van de Nieuw-Guinese Regering ontwikkeld moeten worden, willen de momenten van aanraking en soms onvermijdelijke botsing tussen Regering en Raad niet uitgroeien tot het ontstaan van een oppositie om der wille van het opponen. Uiteraard, mijnheer de voorzitter, de liefde kan niet van één kant komen. Ook de Raad zal moeten begrijpen, dat het gehalte zijner toerusting niet, althans nog niet, in de juiste verhouding staat tot de bevoegdheden hem bij de Wet toegekend. Dat dit noopt tot een grote zelfbeperking bij de raadsleden spreekt vanzelf. Welnu, wanneer maar beide partners in het politieke krachtveld enerzijds ten duidelijkste eigen onvolkomenheden willen beseffen en anderzijds bereid zijn open te staan voor de redelijkheid van inzichten en verlangens der wederpartij, dan, mijnheer de voorzitter, zal het waarachtig wel gaan. Ik dank u zeer.

WOMSIWOR

Mijnheer de voorzitter.

De eerste zitting van de Nieuw-Guinea Raad is plechtig geopend en ik stel er prijs op van deze gelegenheid gebruik te maken teneinde een paar woorden toe te voegen aan de vele, die reeds gesproken zijn.

Persoonlijk zie ik het als mijn voornaamste taak in deze Raad om mij te dragen tot een zo goed mogelijke verstandhouding tussen het Bestuur en mijn volk, duidelijker uitgedrukt, alle inwoners van dit deel van Nieuw-Guinea, met betrekking tot de economische ontwikkeling.

Materiële welvaart voor land en individu is een onderwerp van groot belang voor een ieder hier op aarde. Het zal ongetwijfeld zeer belangrijk zijn tijdens de beraadslagingen van deze Raad: niemand zal willen beweren, dat de geschiedenis en de natuur bijzonder vriendelijk zijn geweest voor mijn volk. Zij die op dit punt gelukkiger zijn geweest, zullen het moeten begrijpen, dat er een zeker ongeduld leeft om een betere levensstandaard te bereiken.

Geen van ons zal echter mogen vergeten, dat het oogmerk van de economie, materiële welvaart onbreikbaar verweven is met andere noodzakelijkheden van de evolutie van ons volk. Deze laatste zal, evenals de politieke ontwikkeling, slechts mogelijk zijn in een gezonde sfeer en ten nauwste verbonden zijn met de sociale en culturele ontwikkeling.

Zoals ik reeds zei, een aantal van ons die hier aanwezig zijn, zullen de speciale taak hebben de economie van dit land te bevorderen, er ook rekening mee houdend, dat de materiële welvaart automatisch verbonden is met de schepping van gunstige voorwaarden in de meer geestelijke en sociale aspecten van het menselijk leven.

Na een algemene en voornaamste gedragslijn te hebben vastgesteld, welke moet worden gevolgd door een ieder, die gelooft, dat de Papoea's en hun vrienden, van welk ras of geloofsovertuiging ook, moeten streven naar een beter leven en betere levensomstandigheden, zij het mij vergund een paar woorden te wijden aan de economische vooruitzichten. De natuurlijke hulpbronnen van ons land, zijn voor zover thans bekend, niet overvloedig met uitzondering van hout.

Gebrek aan kapitaal en goeie mankracht, onvoldoende wegen en transportmiddelen hebben er toe geleid, dat deze potentiële rijkdom financieel gesproken tot dusver tamelijk schaarse resultaten hebben opgeleverd. Tegenwerkende politieke wereldopinion van sommige landen, welke buitenlandse investeerders enigszins hebben doen aarzelen, hebben heel wat schade aangericht.

Er zijn echter diverse aanwijzingen, dat het internationale bedrijfsleven, dat naar nieuwe mogelijkheden uitziet, steeds meer vertrouwen begint te krijgen in ons land. Niettegenstaande de enorme sommen gelds, die de Nederlandse regering reeds heeft besteed en de bedragen, die het Ontwikkelingsfonds van de Europese Economische Gemeenschap ter beschikking heeft gesteld, hebben wij geen diepgaande kennis van de nationale hulpbronnen. Een onvermijdelijk gevolg, uiteraard, van de grote afstanden in een land als het onze. In enkele gevallen schijnen echter de onderzoeken, die in het verleden zijn verricht, spoedig te zullen leiden tot hoopvolle perspectieven in de sfeer van de productie van het land. Een groot rubber-project in het zuiden en de bevolkings-cacaoplannen, waarvan we ongetwijfeld meer zullen horen, vertonen zeer gunstige vooruitzichten, zulks na langdurige onderzoeken.

Dit jaar zal met exploraties op grote schaal (geologisch zowel als op het gebied van bosbouw en landbouw) een aanvang worden gemaakt.

Onze export van non-mineralen, in hoofdzaak nootmuskaat, copra, houten balken en zelfs cacao, geven een gestadige vooruitgang te zien.

Persoonlijk zou ik het ten sterkste willen aanbevelen dat ons Gouvernement ook een onderzoek instelt naar de mogelijkheden voor ons land van andere internationale ontwikkelingsprogramma's. Hoe staat het b.v. met het Speciale Fonds van de Verenigde Naties? En de vele mogelijkheden om extra technische hulp te ontvangen?

Verkeer, energie en de plannen voor volksontwikkeling verdienen onze grootste aandacht. Wegen, havenfaciliteiten, transportmiddelen, electriciteit - niet te vergeten het gebruik van goede door waterkracht opgewekte electriciteit - zijn essentieel voor de verwezenlijking van onze plannen.

Enkele hiervan zijn reeds gebouwd, maar vergroting van het aantal is nodig voor een evenwichtige economische ontwikkeling van ons land. Ik zal het mijn hoofd doel maken in de Nieuw-Guinea Raad al datgene te bevorderen wat ertoe zal kunnen bijdragen ons land zelf-supporting en voorspoedig te maken. Wij dienen ons ervan bewust te zijn, dat iedere politieke en culturele ontwikkeling zal moeten worden betaald uit fondsen welke de nationale economie zal moeten verschaffen. Natuurlijk zouden wij in de toekomst leningen kunnen accepteren, maar wij moeten ons ervan bewust zijn, dat deze leningen zullen moeten worden terugbetaald en dat deze zelden worden verstrekt zonder dat er iets tegenover staat.